

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5.50—
na mesec 1.90—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredni modelje in prazniške.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamena številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6.50—
na mesec 2.30—

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

„Slovanska Enota“.

Bridka je ta: dr. Šusteršič bi najraje preklinjal, a mora blagoslovljati.

»Slovanska Enota« mu je dolgo časa dobro služila. Nasprotja, ki so vladala med češkimi strankami, so dr. Šusteršiču omogočala, da je »Slovanska Enota« vlačil kakor je hotel, in jo srečno pripeljal tako daleč, da so najvnetejši somišljeniki nad njo obupali.

Tedaj je nastala reakcija na Češkem. Čehi so se uprli dr. Šusteršiču. Spoznali so, da mora češka politika zapustiti pota dr. Šusteršiča, da mora začeti drugo taktiko. V ta namen so si vse češke stranke ustale trdno skupno parlamentarno organizacijo in sklenile so tudi, da naredijo konec vplivu, ki ga je imel dr. Šusteršič na »Slovansko Enoto« in da se mora ta organizacija temeljito preosnovati ali pa jo Čehi zapuste.

Skupni češki klub se je zedinil glede vodilnih načel, po katerih se naj »Slovanska Enota« reorganizira. Če se »Slovanska Enota« postavi na to stališče, bo živela dalje, če ne, bo mirno zaspala.

Kakor rečeno, merijo vsi ti sklepi čeških strank proti dr. Šusteršiču. Njegov vpliv hočejo Čehi v »Slovanski Enoti« reducirati na tisto mero, ki mu gre in onemogočiti hočejo, da bi, dokler je član »Slovanske Enote«, kdaj delal politiko na svojo roko.

Bridko je to depoziranje za dr. Šusteršiča in veliko ponižanje. Užel se je že popolnoma v vlogo nekakega generala in zdaj ga hočejo degradirati za četovodjo. Kaj je narave, kakor da bi dr. Šusteršič najraje klet, da bi zvezde z neba padale amega strahu.

Najraje bi dr. Šusteršič klet, a mora blagoslovljati. Vedoč, da bi čehi pokazali »Slovanski Enoti« hret in s tem postavili dr. Šusteršiča popolnoma na dilo, če se brezpogojno ne pokori sklepom češkega kluba glede reorganizacije »Slovanske Enote« in se ne da degradirati, je dr. Šusteršič ugriznil v kislno jabolko in je apitural.

Časih, ko je bila pri vojaki še alica v rabi, je moral kaznovanec

po prestatih batinah izjaviti: Hvala za milostno kazen.

Tako bridko izjavo je sedaj podal tudi dr. Šusteršič. Čitati jo je v včerajšnjem »Slovenec«. Dr. Šusteršič je z vsem zadovoljen, kar zahtevajo Čehi, vse odobrava, kar so Čehi sklenili proti njemu in s tem je sam podpisal in odobril uničujočo obsodbo svoji politiki. Čehi hočejo uničiti tisto taktiko, ki jo je vpeljal dr. Šusteršič in ta isti dr. Šusteršič je s tem zadovoljen.

Ta polom je hud, a pomisliti je treba, da bi bil dr. Šusteršič popolnoma na cedilu ostal, če bi ne bil brezpogojno kapituliral, se dal odstaviti in če bi ne bil izjavil: Hvala za milostno kazen.

Po tej izjavi bo dr. Šusteršič ostal pod streho reorganizirane »Slovanske Enote«. Seveda se bo zdaj tudi njegova politika izpremenila. Dal se bo od Čehov preglasovati in bo med tem čakal, da se razmere med češkimi strankami zopet poslabšajo, čakal, da se Čehi zopet med seboj začno pripravljati, kar se spriči obstoječih nasprotij prav lahko zgodi. Čakal bo toliko laglje, ker ima med češkimi klerikali stare prijatelje, ki se mu bodo zdaj, ko se je tako lepo pokoril, gotovo zopet približali.

»Slovanska Enota« se torej ohrani. Če je pa od nje pričakovati, da bo slovenski stvari po svoji reorganizaciji kaj več koristila, kakor pa ji je koristila doslej, na to se ne upamo odgovoriti. Diferenciranje slovenskih strank po socijalnih in političnih načelih se namreč vse močnejše javlja tudi v državnem zboru in ta načela dobivajo vedno večjo moč nad staro organizacijsko formo po nacionalnem principu. Nič tega ne kaže bolje, kakor da so se štirje hrvaški poslanci iz Dalmacije ločili od kluba, v katerem imajo Hrvati veliko večino in se pridružili klubu, v katerem tvorijo sedaj malenkostno manjšino. Ti štirje Hrvati so pohodili nacionalni princip zaradi političnega, zatajili narodni program zaradi klerikalizma. A čeprav so Čehi malo poprej ravno narobe storili ter zatajivši politična in socijalna načela, ki jih ločijo, sklenili skupen klub na nacionalni podlagi, je vendar že volitev predsednika pokazala, da je to združenje le posledica skrajno neugodne situacije, v katero so zašli

Čehi sledeči dr. Šusteršiču, in želje, se po novi taktiki rešiti iz tega položaja.

Nashe mnenje je, da zna reorganizirana »Slovanska Enota« pač nekaj časa še živeti in da utegne v prihodnje morda tudi kaj koristiti slovenski stvari, a verjeti ne moremo, da bi kdaj postala to, kar se je od nje pričakovalo pri njenem rojstvu.

Predsedstvo okrožnega sodišča v Novem mestu.

Predsednik novomeškega okrožnega sodišča dr. Jakob Kavčič je že vložil, kakor smo pred več dnevi poročali, prošnjo za upokojitve. Po nezaluzenem žaljenju, ki se mu je zgodilo s tem, da je bil za predsednika ljubljanskega deželnega sodišča imenovan Elsner, samo zato, ker je strupen nemški nacijonalec, je ta korak pač popolnoma umljiv.

Ob enem je predsednik dr. Kavčič dne 1. decembra t. l. nastopil daljši dopust, s katerega se več ne vrne. Tako bo izgubila justica enega svojih najboljših juristov in do skrajnosti objektivnega predsednika in sodnika, ki je bil posebej vestnost in delavnost.

Naravno je, da se osredotoča zdaj vsa pozornost na vprašanje, kdo postane naslednik dr. Kavčiča, kdo postane predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu.

Najprej se je govorilo, da je za to mesto izbran sodni nadsvetnik v Celju Fran Garzarolli pl. Thurnlack. Garzarolli je iz znane notranjske roduvine in je šele pred nekaj leti prišel v Celje.

A kaže se, da Garzarolli ministru Hohenburgerju in graškemu Pittreihu ne ugaja. Hohenburger in Pittreich hočeta namreč tudi v Novo mesto spraviti zanesljivega nemškega nacijonaleca.

Če se uvažuje, kako sramotno in naravnost izdajalsko vlogo so igrali slovenski klerikali pri Elsnerjevem imenovanju, se pač ne smemo čuditi, da se upata Hohenburger in Pittreich segati zdaj tudi na Novo mesto in da poskušata tudi na mesto okrožnosodnega predsednika v Novem mestu spraviti človeka nemško - nacijonalnega mišljenja,

človeka, ki bo imel dovolj široko vest, da bo justico postavil v službo vsenemške politike.

Dnevne vesti.

+ Jugoslovanska delegacija.

Štirje dalmatinski Hrvati so iz kluba svojih najozjih rojakov dezertirali v tabor dr. Šusteršiča. Nam se zdi, da tega ni treba prav nič tragično jemati. To ni političen dogodek, to je čisto navaden političen škandal, ki le kaže, kakšne so osebnostne kvalitete teh štirih dezertirjev. Obzljamo samo Dalmacijo, da ima take ljudi za poslance. Povodom tega dezertiranja se je oglasila tudi »Edinost«, ki je, obsojajoč omenjene štiri dalmatinske možakarje, pledirala za koncentracijo vseh jugoslovanskih sil. Hitro se je na to oglašil »Slovenec«. Ta ima seveda svoje dopadajenje nad dalmatinskimi dezertirji, in pripoveduje ob enem, da so klerikali že letos enkrat predlagali koncentracijo jugoslovanske delegacije, a da je niso dosegli. Kdor klerikalce le količkaj pozna, tisti si lahko misli, da so tak predlog storili le v največji sili in potrebi. Kdaj je bila ugodnejša prilika za koncentracijo jugoslovanskih poslancev, kakor takoj po splošnih državnozbornih volitvah. Tedaj pa klerikali niso hoteli ničesar slišati o taki koncentraciji in so jo tudi preprečili. Edino in samo po krivdi klerikalcev sta v državnem zboru nastala dva kluba in kdor je zasledoval politično življenje od tistega časa, ta ve, da so klerikali ves čas na najgrji način ruvali proti »Zvezi južni Slovanov« z namenom, da bi jo razbili. Usoda je nanesla, da je prišel dr. Šusteršič v tinto. Takrat je iskal pomoč in takrat je poskušal ujeti »Zvezo južni Slovanov«, da bi ga rešila in mu pomagala doseči njegove cilje. Klerikali poznajo skupnost samo kadar jo rabijo za zasledovanje svojih interesov. Nam mora vsakdo potrditi, da smo vedno odločno stali na stališču, da je potrebno, naj so jugoslovanski poslanci v državnem zboru združeni v enem klubu. Nešteto krat smo to predlagali in se za to potegovali, a vselej so to klerikali odklanjali in z zasmehom odbijali. Tudi danes stojimo načeloma na tem stališču in priznavamo brez

ovinkov, da bi bila koncentracija jugoslovanske delegacije lahko velikega pomena — če bi bili klerikali drugačni ljudje. Toda izkušnja nas je izučila, da so klerikali sploh nezmožni pojmiti, kaj je lojalnost, ki je vendar predpogoj vsakega skupnega dela. In ob tem se bo vsako skupno delo razbilo. Klerikali so zavratni in nelojalni in sploh ne morejo biti drugačni. Kdo naj torej verjame, da bi mogla jugoslovanska delegacija dolgo izhajati v enem samem klubu, zlasti če se pomisli, da imajo klerikali izključno klerikalne cilje pred očmi. Zaradi nas se jugoslovanski poslanci lahko jutri združijo v en klub in prepričani so lahko, da jih bomo sodili vedno pravično edinele po njihovih uspehih, a mnenja smo, da je stvar v naprej pokopana, ne glede na to, da se sploh na vsem slovenskem jugu duhovi ločijo ne pa zblizujejo. Klerikali snujeje klerikalno stranko, v kateri naj bodo združeni vsi slovenski, bosanski, dalmatinski in hrvaški klerikali različni škofje stoji temu na čelu in naravno je, da bo to le poglobilo nasprotja, ne pa ustvarilo podlage koncentraciji jugoslovanskih poslancev.

+ Poslanec dr. Smolaka je imel 3. t. m. svoj prvi govor v državnem zboru. Govoril je o dalmatinskih zadevah. Tudi o duhovskih berih. Ko bi bil tajil sv. Trojico, bi mu tega »Slovenec« ne zameril tako, kakor da se je dotaknil bere. Cerkvena gospoda odpusti če treba vse, same kdor se dotakne njenega žaklja, ta mora biti pogubljen, je že rekel francoski zgodovinar Miguet. Dr. Smolaka se je torej hitro seznanil s cepcem ljubljanskega »Slovenca«, kar bo pa že prebolel, saj je dosegel velik govorniški uspeh. Nes pametno pa je bilo, da se je »Slovenec« zagnal v dr. Smolaka zaradi tega, kar je mož rekel o dalmatinskem namestniku. Vsak drugi list bi smel v tem oziru zastopati mnenje, katero je izrazil »Slovenec«, samo ravno ta »Slovenec« bi tega ne smel. List, ki zastopa stališče, da sme na Kranjskem biti nemškonalnacionalni baron Schwarz predsednik samo ker je klerikalec tak list nima nobene pravice govoriti proti nazoru dr. Smolaka.

+ Občinske volitve v Trbovljah bodo za tretji razred dne 12. t. m.

LISTEK.

Oča Tomaž in študent Tomaž.

»Na, ali ti nisem zmeraj pravil: Drži se. Poprimi se! Drži se! — In ti — namesto k bukvam pa k Tončici in Marjanci. M-ga! Zdaj ti luč veti, kdaj? Jeseni sem ti dejal. Zdaj luč veti, da vidiš, kako boš gospod. In ti — namesto v šolo si jo nahnil v gostilno. M-ga! Ti prekli-ano seme!«

Oča Tomaž pelje svojega sina študenta Tomaža iz mesta domov. Elje ga iz šole na počitnice. Drug štric drugega sedita na deski, požen čez voz in pregrnjeni z zelenim kocem. Sonce že hodi zadnjostrt svojega pota in greje krepko v roki, upognjeni hrbet očeta Tomaža in v ozka, poblešno stisnjena plešina študenta.

»Seveda! Poprimi se! Drži! M-ga! Saj si se držal! Gostiln in korca si se držal in Urško za predstnik. O, saj vse vem, saj poznam ke-le ptice! Zares si dober sin, ve-lje imam s teboj, lahko se postavim teboj. Da! Ti preklica — No, no, amka, kam pa, kam! Kaj boš mo-la pod križem? Ti seme prekli-ano seme!«

Vozili so mimo znamenja, kjer je visela bridka matra na črvenem križu in imela težko trnjevo krono na glavi, ko predene oča Tomaž nadadoma vajeti iz roke v roke in prime s koščeno desnico študenta Tomaža za dolge lase, ki so mu gledali za tilnikom izza klobuka, in jih krepko ovije okoli prstov.

»Me ne boste pustili,« spregovori s tiho jezo v glas sin Tomaž in gleda plaho in samoglavno, bledih, znojnih lic v mračni obraz srditega očeta, ki je ves rjav in črno bodičast ter preprežen z dolgimi brazdami.

»Čakaj, čakaj, ti bom že pokazal! Kaj si pa imel z Marjanco? Ti seme ti ničvredno! Oj-oj-oj! Kako si me lagal zmeraj!« Peres mi je zmanjkalo, ljubi oča,« mi je pisaril moj nevredni sin. Peres in papirja in takšne in takšne knjige! In ne vem, kaj se vse! In ljubi, neumni oča je pošiljal, štel je kronice in petace. Seveda! In ti si pisal z vinom po mizah in bral si Urško po ustih in li-cih! Salabolt!«

Oča Tomaž zakolne in udari jezo in na vso moč kobilu po svetlih bokih. Silno in čvrsto zadone njena kopita, zažvenkljajo stremena in medeni navezki po komatu, črni in košati njen rep se razprši po zraku, in voz ropota po beli, široki cesti, ropota in odskakuje po ostrim in debelim kamenju. Študent Tomaž je dvignil obraz, ki ga je imel stisnjene med pesti in uprtega v tla, ter se zazrl na cvetoča polja, na zoreče

njive ob obeh straneh ceste. Kakor žolta jezera so valovala žita, ki so se že sklasila in se obilila z zlato barvo in pisana nepregledna je bila trava, ki je šumela in trepetala, se vlegala in zopet vstajala v bistrih curkih polnetega vetra, prihajajočega od gor in lesov. In študentu Tomažu je nadadoma tako ugodno in veselo pri-sre. Svetlo je okoli njega in v njegovi duši, solnce ne sije samo po cvetočih travnikih, temveč tudi v njegovih prsih ga je polno, ne žari samo po trdem in polnem pšeničnem klasju, temveč tudi v njegove sinje oči so se vjeli bleščeči žarki. In svobodno mu je in radostno, popolnoma je že pozabil na jeznega in čmernege očeta zraven sebe, izginila je otožnost in mestni dolgčas z njegovega čela, in prost je težkega duha šolskih klopi.

Zdi se mu, da bi splaval za stavo z vetrom preko polja, preko valujočih travnikov, nad žitom, po klasju, nad rožami. In vsega se spomni v svoji duši, spomni se kalnih in meglenih juter v mestu, pustih in žalostnih dni v zatohlih sobah, dolgih, neskončnih večerov, prebitih nad knjigami in papirjem. In zdaj je vse minilo, kar je morilo in vezalo duha, nič več ne vidi starih in starih obrazov, učenih ocal in glupih oči. — Hej, tam poje prepelica v ovsu, in študent Tomaž posekoti na vozu in najrajši bi planil na njivo, da stee za plaho pevko in jo ujame kje v gostem, skritem razoru blizu njenega tihega gnezdeca, kjer je varno shranjenih

troje rjavo pregastih drobčkanih jajčec, ali pa se celo že njena mala prepelica družinica stiska pod njeno krilo. In oči se mu svetijo, in njegova lica so se razgorela in zakipela, zapel bi in zavriskal.

»O, ampak zdaj ne bo več tako,« se nenadoma oglaš zraven njega trdi glas očeta, in študent Tomaž se zopet ponižno stisne na svoj sedež, a pogled mu gre še zmiraj čez polje.

»Ne bo! Ne bo! Nič več gostilna, nič več vino in Urška! Kosa bo zdaj pela in motika in drevo! Salabolt. S petelinom boš vstajal, solnce te bo dobilo zmeraj že na nogah. O, nič več ne boš polegla, o!«

Rjava kobila gre zložno svojo pot, opleta z repom in tolče s kopiti. Rahel veter se igra s prahom po cesti, tenki in ozki vrtinci vzvihravajo v belih kolobarjih. Od daleč se vidi nekaj dreves, za njimi se rdeči opeka, svetli zidovi gledajo med drevjem.

»O, ti buzaronsko seme, le kaj se spomni! Ponoči si vstajal in hodil v gostilno k tisti Urški! Seveda, bel predpasnik, okrogle ročice, kaj bi ti ne bile bolj všeč kakor bukve! Zakaj si pa šel v šolo! A! Ti nič vredno.«

In oča Tomaž udari kobilu z vajeti, dvigne tihu klobuček in poišče njegove lase.

»Zakaj pa? Čakaj!«

»Ali me ne boste pustili,« se oglaš študent Tomaž. »Ali vam nisem že rekel —«

In udari očeta poroki.

»Na, sedaj me bo pa še tepel! O,

le počakaj,« pravi oče in ovije lase okoli svojih koščenih prstov.

»Bom pa še jaz, če se vam zdi,« pravi sin, vzdigne očetu klobuk in ga prime za lase.

In tako sta se lasala oča Tomaž in študent Tomaž.

A kobila, ki se je že naveličala gospodarjeve jeze, je zdijvala, visoko je nesla rep, in utrinjalo se je pod njenimi kopiti. Podkva na prednji levi nogi je bila slabo zakovana in je pela in zvenčala ob kamenju.

»Ali me zares ne pustite,« pravi še enkrat študent Tomaž.

»Zdaj te še več strahovati ne bi smel! Ti seme ti!«

In oča Tomaž se še bolj zagodži s svojimi prsti v gosto šumo pod študentovim klobukom.

»Ti pokora ti! Da boš vedel, kaj se pravi nepokoren biti, da boš pomnil, kdaj sva se vozila iz šole.«

Pa tudi sin je krepko držal svojega očeta in ga mikastil za lase. Naprej in nazaj je šla očetova glava, in vsa je bila zabuhla in rjava od jeze.

»Ali me ne boste pustili,« je dejal sin.

»Da bi te še več strahovati ne smel,« je odgovoril oče.

Kobila je med tem pridirjala s skokom v vas, kjer je stala prav na kraju na levi strani ceste nizka in ponižna gostilna. Na tisto stran jo je zavila, in predno sta oče in sin utegnili spustiti drug drugega, je sta se znašla pod gostilniškim kapom.

(Dolje pribežala.)

ta prvi in na drugi razred pa dve 14. t. m. Volioev v vseh treh razredih je 1400. Za volitev se je dosegel kompromis, vendar so kmetski volilci nekaj nezadovoljni, češ, da imajo premalo zastopnikov.

— Rok za vložitve hišnih in stalnih imenikov je že koncem novembra t. l. potekel, na kar se hišni gospodarji mesta Ljubljane opozarjajo.

— Umrla je včeraj v Ljubljani inženirjeva soproga, ga. Terezija Wik. N. v m. p.!

Domisljavi klerikalni župan Orazem. Iz Most nam pišejo: Včerajšnja notica v vašem listu je klerikalnega župana Orazema precej v živo zadela. Vendar se je pa tolažil s tem, češ, naj pišejo napredni listi, kar hočejo, deželni odbor je itak naš. Da se ta človek prav lahko zanaša na pristanost deželnega odbora, se razvidi iz naslednjega slučaja. Nek tukajšnji posestnik se je že pred štirimi meseci pritožil zaradi Orazemovega krivičnega postopanja na deželni odbor — toda ta mu niti odgovora ni dal. Kakšna anarhija mora pa končno zavladati, če bodo ljudje a la Orazem smeli celo pod pokroviteljstvom deželnega odbora uganjati raznovrstne nasilnosti zoper napredno večino v občini. Zdaj je postal ta človek že tako prisrskani, da posilje samo pred klerikalnimi hišani. Vprašamo samo: ali napredni občinarji ne plačujejo tudi občinskih doklad? Toda upajmo, da bomo kmalu dokazali, da tudi Orazemova drevesa ne bodo zrasla do nebes.

Vožnja v smrt. 65letni Anton Čelešnik iz Črne vasi je 2. decembra pešal iz bokalskega mlina v spremstvu svojega pastorka, Franca Martnika, več vreč moke domov. Čelešnik je sedel na vozu, dočim je šel Martnik poleg voza, v katerega ste bili vpreženi dve kravi. Kar naenkrat se je voz nagnil in Čelešnik je padel z voza ter dobil težke notranje poškodbe. Kmalu nato je umrl.

Pri premikanju vlaka se je ponesrečil. Železniški spovednik Andrej Sovine iz Ljubljane je stal predvčerajšnjim pri premikanju vlaka št. 944 v postaji Zalog na stopnjici službenega voza ter je hotel odtod dati signal. Pri tem se je pa preveč nagnil iz voza ter zadel z glavo v signalno pripravo ob progi. Dobil je precej težke poškodbe na glavi.

Nesreča. Samski kovaški pomočnik Matevž Kern se je ponesrečil na ta način, da mu je v tovarni v Želminjah odletela žareča iskra v levo oko. Poškodba je težka. — Ko je pred par dnevi posestnik Andrej Zajec iz Lok, občina Zalna, čedil hlev, je pritekel njegov devetletni sin, katerega je oče po nesreči sunil z vilami ter ga težko ranil. — Šestletni kajzarjev sin Alojzij Vesel s Hriba v kočevskem okraju, je dejal po nesreči desno roko v stroj za rezanje slame, ki ga je težko poškodoval. — Delavca Franca Božiča je ugriznil pes njegove gospodinjice ter ga na obrazu težko poškodoval.

Otrok se poparil. Delavka Marija Beton s Slapa v tržaškem okraju je koncem preteklega meseca postavila lonec vrele kave na mizo v svojem stanovanju. Njena poldrugo leto stara hčerka je prišla za lonec ter se polila z vrelo kavo. Zadobila je težke opekline. Navzile zdravniški pomoči je dne 2. decembra umrla.

Nesreča v Zagorju. Glasom uradnih poizvedb sta bila pri nesreči, ki je nastala pri eksploziji, delavca Feliks Pfeifer in Primož Podjed samo lahko ranjena. Pfeifer je še isti dan zastupil bolnico. Ponesrečenega Česnovarja je eksplozija vrgla 8 metrov daleč. Bil je seve takoj mrtve; razbilo mu je črepijo in več kosti polomilo.

Španski ropar v Pohorju. Pred nekaj časom je nadlegovala prebivalce v Dravski dolini neka roparska banda. Orezništvo je patroliralo noč in dan v pohorskih gozdovih, da bi jo izsledila. Zajela je pri tem nekega sumljivega moža, ki pa ni znal ne nemški, ne slovenski, ne kak drugi avstrijski jezik. Na sodniji v Marenbergu niso vedeli kaj z njim početi, pač pa so spoznali, da ne govori italijanski. Mož se jim je zdel »španski« in poslali so ga v Maribor. Tudi tukaj ga na sodniji nikdo ni mogel razumeti. Končno so ga tudi spoznali za »španca«. Izvedeli so, da neki koncipient zna nekaj španskega. Ta je res spravljal iz »španskega« roparja, kolikor je bilo ravno potrebno za informacijo. Mož se piše Manuel Lamas, rojen je leta 1875. v nekem kraju 30 km oddaljenem od mesta na morju v provinci Galiciji na Španskem; služil je tri leta pri španskem 17. pešpolku in potem hodil po svetu brez dela, ne da bi vedel, kod je hodil. Zivel je od beračenja. Sodnik mu je dal tri dni v zaporo časa, da se odpočije od »španskega« potovanja, potem bo izročen španskemu konzulu v Trstu.

Vsled prevrnjene svetilke se je 35 glav živine zadušilo. Iz Beljaka poročajo: V noči na soboto je v hlevu posestnika in gostilničarja Cegnarja v

Moljčah pri Beljaku poginila vse živina. Hlapec je namreč pustil v hlevu pri svoji postelji gorati svetilko. — Konj, ki je stal poleg postelje hlapčeve, je svetilko prevrnil. Ker je bila v hlevu velika sopara, se sicer ni vnel hlev, pač pa so se vsa živina zadušila. Posestnik ima 6000 K škode, ker mu je poginilo 13 glav goveje živine, 2 konja, 11 prašičev in 9 ovac.

Tatinaki sofer. Iz Trsta poročajo: Vitez Avgust Terni je že dve leti imel za soferja nekega Marina Boscaro iz Este pri Padovi, v katerega je imel neomejeno zaupanje. V zadnjem času je bil vitez Terni žrtev raznih tatvin. Lani mu je bila ukradena cela priprega v vrednosti 900 kron. Par mesecev pozneje je izginil zlat prstan v vrednosti 120 kron iz sobe njegove soproge. Sofer Boscaro je — vprašan od gospodarja, kaj da on misli o teh tatvinah — osumil nekega Biglianija, ki je opravljal plekarska dela v vili. Ta mladenič je bil tudi aretiran, ali mesec pozneje so ga izpustili, ker je prišla njegova nedolžnost na dan. Dne 9. oktobra je Terni iz njene spalnice izginil kolje briljantov in smaragdov, dalje zlat prstan in zlata ura. Gospa Terni je zaukazala soferju, naj jo pelje z avtomobilom v zastavljalnico in k raznim juvelirjem, da bi se morda tam našlo ukradene dragulje. In vendar ti niso bili daleč! Nahajali so se — v žepu soferja. Dne 9. novembra je Boscaro zaprosil gospodarja za dvadnevno dopust. Kakor se je potem dognalo, je sofer porabil ta dopust, da je šel v Benetke in potem v Padovo, kjer je tamšnjemu zlatarju Humbertu Cortivo prodal ukradene kolje za 1500 lir. Istemu zlatarju je tudi izročil druge dragulje, ukradene gospe Terni, in je dobil 216 lir in zlato verižico. Boscaro je potem v Benetkah zastavil še ostale ukradene dragulje in vrgel zastavni listek v kanal. Pred par dnevi je sofer Boscaro, uvidevši, da mu gre vse po volji, ukradel svojim gospodarjem zlato uro. Neopredljivo je tudi to pot zaprosil takoj za dopust. To je vzbudilo sum. Gospodar mu je najprej odrekal dopust, potem pa ga dovolil na nasvet inspektorja Titza. Ta je poslal policijske agente za njim. Sofer je šel na postajo, ali takrat je bil »Carletto« za njim, ki ga je pred odhodom aretirali. Sofer je obledel, a tu ni bilo pomoči. Preiskali so ga in pri njem našli ukradeno uro. Tiz se je potem podal v Benetke in Padovo in tam izvedel vse. Boscaro je bil nenasiljiv tat. Svojem gospodarju je povrh vsega še ukradel kakih 70 butelj šampanjca. Tudi je mož spekuliral na prihranke hišnin in so ga našli v posesti ponarejenega ključa za vrata, kjer se nahaja soba hišnin.

V Pulju aretirani Čeh. Iz Pulja poročajo: Tu so aretirali češkega inženirja Bobeka, ki je bil tu pri vojaški vaji, in sicer iz političnih ozirov ter ga prepeljali v Prago. Bil je predsednik neke razpuščene češke mladinske organizacije.

Velik požar na Reki. Na Reki je izbruhnil v nedeljo okoli polnoči velikanski požar v hlevih nekega Petriča, oziroma Jerine. Dvajset konj so izpustili, ki so potem po mestu okoli divjali. Proti jutru so ogenj omejili. Škoda znaša 40.000 do 50.000 K.

Pobožna industrija. Katoliški duhovnik in župnik Bilecki v Gubnu, škofija breslavska, razpošilja po Avstriji pisma, katerim je pridano 8 razglednic in pa prošnja, naj se mu za to pošlje vsaj 1 K 20 vin. za zgradbo nove velike katoliške cerkve. Komur pa razmere dopuščajo, naj pošlje 3 K. Za to dobi popolnoma zastoj interesantno brošuro: »Francesco Ferrer in grozni dnevi barcelonski.« Če se pošlje 4 K, se dobi še razventega: »Ali izvirja človek od opice?« Za 5 K se dobi še: »Kaj se godi pri papeževi smrti, tako tudi natančen opis papeževe volitve.« Če pa kdo pošlje celo 6 K, pa dobi še: »V smrtnem boju, zadnje ure znanih bogatajcev in bogokletnikov« — za 7 kron se pa dobi tudi imena in kratek življenjepis vseh 258 papežev. V svojem pismu piše, da on, če grede ta pisma po vsem svetu, in strahu in skrbi sedi, da ponoči ne more spati in da dobi od samega premišljevanja, če bodo imela ta pisma uspeh, glavobol. Njemu gre samo za to, da zadovolji duševni lakoti svojih župljanov. In česa ne stori dober pastir, da to izvrši? — Taka pisma prihajajo tudi po naših krajih. Seveda je najbolje, taka pisma takoj vrniti. Kdor bi pa vseeno hotel svoj mošnjček olajšati, naj pošlje ono vsoto za našo prepotrebno šolsko družbo — družbo sv. Cirila in Metoda.

Ameriške novice. Dva Slovenci ponesrečila v ameriškem premogokopu. Kakor smo že poročali, je v premogokopu v Delaqua v državi Colorado nastala 8. novembra eksplozija, vsled katere je bilo 83 rudarjev ubitih in zamušnih. Med ponesrečenimi sta bila tudi dva Slovenca in sicer: Frank Lenarčič, doma iz Tomilja pri Ljubljani, star 33 let, neženjen, in pa Andrej Glazar, doma iz Slavine na

Notranjem, star 26 let, neženjen. Hrvatov je bilo ubitih 6. Ornogorcev 7. Japonci 4. Italijani 15. Mohikanec približno 40. — Slovenci umorili. Iz Manistche, Michigan, poročajo: Ponesrečil se je Slovenec Martin Lesar. Trideset mlaj od tukaj v Shingletonu, so ga našli na železniški progi mrtvega in tako raznesenega, da so ga le težko spoznali. Kako se je ponesrečil, se ne ve nič gotovega. Govori se, da je kvartal z dvema možema, katere je obigral za ves denar. Najbrž sta ga ta dva ubila ter na železniško progo vrgla. Zaprtil je dva brata in eno sestro na Calumetu. — Umrl! Slovenci. V Jolietu je umrl Jožef Slak, 36 let star, neženjen, doma iz Velikega dola pri Zatični. V Clevelandu je umrla 40 let stara Marija Jerše. Pokojnica je bila doma iz Roba pri Vel. Laščah, odkoder je prišla v Ameriko pred 17 leti.

Tujaki promet v Ljubljani. Meseca novembra je prišlo v Ljubljano 5134 tujcev — 1141 manj nego meseca oktobra in 3 več kakor lani meseca novembra. Nastanilo pa se jih je v hotelu Union 1096, Slon 846, Lloyd 465, Cesar avstrijski 280, Južni kolodvor 209, Tivoli 204, Malič 151, Štrukelj 148, Ilirija 146, Tratnik 132, Bavarski dvor 106 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1351 tujcev. — Bilo pa jih je s Kranjskega 1006, z Dunaja 1068, iz slovenskih dežel 951, iz dežel češke krone 165, iz drugih avstrijskih dežel 923, iz Ogrskega 120, iz Hrvaške in Slavonije 257, iz Bosne in Hercegovine 38, iz Nemčije 194, iz Italije 164, iz Rusije 3, iz Francije 5, iz balkanskih držav 110, iz ostalih evropskih dežel 120 in iz Severne Amerike 10 tujcev.

S ceste. Ko je včeraj popoldne peljal nek prostak domobranskega polka po Poljanski cesti konje, je ta udaril s kopitom 11letnega Josipa Avblja na usta in mu izbil dva zoba iz zgornje čeljusti.

Hazardista. Zadnje dni sta 19letni dninar Jožef Hudelist iz Velikovec in 21letni Karel Havač iz Varždina izvabila nekega fotografskega pomočnika v neko gostilno v Kolodvorski ulici ter ga z goljufivo igro spravila ob 150 K. Oškodovanec je zadevo ovadil policiji, ki je oba izsledila in aretovala ter izročila pristojnemu sodišču.

Če se ga ženska nasrka. V nedeljo ponoči se je bila neka brezposelna Ida v Ahaceljevi ulici precej čez mero nasrkala ter potem »fantovala« s hlapci po ulici. Ker se je le preveč nedostojno obnašala, je stopil v akcijo stražnik, katerega je nočna veša tako začela oštevati, da jo je moral aretovati. Izročili so jo okrajnemu sodišču.

Ne bo prav. Ko je te dni na Marije Terezije cesti mitniški paznik hotel pri nekem hlapcu, ki je vozil v mesto dachu podvrženo blago napraviti svojo dolžnost in ker se mu ta ni pokoril, mu je javni organ izpulil iz rok vaje. Nato ga je hlapec pa tako sunil v prsi, da je padel na cesto. Šele s pomočjo svojega tovariša je zamogel paznik izvršiti svojo dolžnost. Neopredljivi hlapec se bode moral zagovarjati pred sodiščem.

Prijet begunec. Te dni je policija aretovala zaradi pestovanja nekega 15letnega dečka. Fantalin je pri uradu izpovedal, da se piše Jožef Kopač, da je doma iz Hrvaškega ter, da je pobegnul od svojega učenega mojstra na Koroškem, kjer se je učil pekarske obrti. Nepridiprav je bil nato izročen odgonskemu uradu.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Hrvatov in 20 Slovencev, nazaj je prišlo pa 200 Macedoncev.

Izpuščeno in majdeno. G. Ivana Dolinarjeva je izgubila kuverto, v kateri je imela 8 K denarja. — Posestnica Marija Brcljeva je izgubila prost bankovce za 20 K. — Mitniški paznik Ivan Vovčina je našel dolgo vrv in jo izgubil dobi v čuvajnici na Marije Terezije cesti. — Zidar Jožef Sinkovec je našel srednjo vsoto denarja.

Zatekel se je mlad lovski pes, ki ima na glavi belo liso. Lastnik naj se zgleda v Cuzakovi gostilni na Poljanski cesti.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela to le pisemce: Tukaj pošiljate s Cirikom 790 znak in 5 K za družbo, od katerih mi je podaril 2 K G. Zorko Jerman, višji nadzornik »Prve češke spl. delu. družbe« v Trstu. — Za Miklavža pošljeva eni obmejni sestrici in enemu bratu malo igrar in jima voščiva radodarnega Miklavža. Malo je sicer, a sama nimava veliko, tako tudi dati ne moreva dosti. Vzemite za dobro, kar je! — Vaša Stanka. — Mozirje, dne 3. decembra 1910. — S tem pismom vred je prišla škattja, napolnjena z igrarčami in znakami, petiča je imela v spremstvu tudi dva srebrnjaka. Hvala vama, dobri Cirilek in premarljiva Stanka!

Društvena naznanila.

Miklavžev večer, ki ga je priredilo »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« pri Kavčiču Na Privozu, je živo dokazal, kako je društvo pri vseh slojih občinstva splošno priljubljeno. Bilo je toliko ljudi, velikih in majhnih, da je uprav čudno, da se ni zgodila kakšna nesreča v silni gneči, ko je Miklavž delil svoje dari, dr. Faust pa »zlate« cekine lastnega kova. Parklji so imeli obilno hvaležnega posla, kajti tudi v šentjakobskem okraju je še dosti nepokornežev, še več pa nepokornice — posebno tista mala s črnimi očmi! — ki niso hotele moliti. Pa so se kmalu prebridko pokesale svoje nevere, ko so prišle v peklenške kremenje. Skoraj bi bil jok in skripanje z zobmi! Sicer je bilo pa toliko in tako prisrčne zabave, da si le želimo zopet kaj tako dobro uspelega. Tamburaši so neumorno svirali ter prav izborno in obilno pripomogli do tolikega moralnega uspeha. Gmotnega ni bilo, ker je društvo izdalo za ta večer precej kronice, ne da bi dobilo kako pokritje. Storiло je pa to zato, ker želi in hoče, da ima prebivalstvo kaj od njega in da se naučijo lepe poštene zabave v medsebojni prijaznosti.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« naznanja, da bodo na praznik, dne 8. decembra t. l. ljubljanske trgovine z ozirom na to, da priredi naše društvo povodom svoje desetletnice isti dan ob 11. dopoldne slavnostni občni zbor — samo do pol 11. odprte, kar blagovoli slavno občinstvo na znanje vzeti.

Strelski klub »Šiška«. Pri klubovem streljanju z dne 3. t. m. je nabral G. Gabrijel Brinšek znesek 6 K 1 v prid zgradbi »Sokolskega doma« v Šiški. — Nadalje so darovali pri streljanju dne 23. novembra G. Seidl Josip njemu pripadajoč tretji dobiček v znesku 1 K; pri streljanju dne 3. t. m. pa vsi gospodje, katerim so dobitki pripadli, in sicer dobitelj prvega znesek 3 K, dobitelj drugega znesek 2 K in dobitelj tretjega dobitka znesek 1 K. — Hvala! Živeli strelec!

Iz Litije. Litijjski diletantje prirede dne 8. t. m. dve predstavi in sicer: Ogrinevce veseloigro v 3 dejanjih »V Ljubljano jo dajmo!« in Kotzebuevce veseloigro enodej. »Raztresenec« v gostilni na pošti. Začetek ob 7. uri zvečer. — Cene prostorov: I. 1 K 40 v, II. 1 K 20 v, III. 1 K, IV. 80 v. Stojšča 30 v. Brez posebnih obvestil. K obilni udeležbi vabijo litijjski diletantje.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi je imelo dne 12. listopada t. l. svoj občni zbor, na katerem se je za X. upravo l. 1910/11 sestavil sledeči odbor: predsednik Ivan Arh, e. kr. vladni svetnik, e. in kr. ravnatelj najvišjih zasednih in rodbinskih posestev; podpredsednik dr. Bohuslav Franta, svetnik pri deželnem odboru; blagajnik dr. Karel Šebesta, odvetnik; tajnik korespondent Fran Herie, e. kr. amannensis vseučilišne knjižnice; tajnik referent dr. Mihajlo Rostohar, pisatelj; odbornik dr. Ivan Žrnave, e. kr. skriptor vseučilišne knjižnice; namestnika odbornikov dr. Karel Chodonský, e. kr. profesor češkega vseučilišča itd. in Jan Vladimír Hráský, e. kr. profesor češke visoke šole tehnične, državni poslanec itd.; preglednika dr. Peter C. Nesý, odvetnik in Josip Valenta, višji inženier pri deželnem odboru, ter namestnika preglednikov Anton Hrubý, arhitekt in Alfonz Hrovatin, inženier. — Društvo je imelo v upravnem letu 1909/10 7130 K 37 v prejemkov ter 6792 K 80 v izdatkov. Podpor. v gotovini, obelih in v večerjeh se je razdelilo 53 prosilec v 270 slučajih za 6186 krou 98 v. Ostali izdatki so bili posojila za rigorozne takse v znesku 240 K ter upravni stroški. — Ker si reven slovenski dijak ne more v Pragi radi neznanja češčine ničesar postranski zaslužiti in tudi drugje ne dobi podpore, je torej popolnoma odkazan na »Podporno društvo«, katero bi imel vsak slovenski inteligent podpirati. — Prispevki naj se izvolijo pošiljati na naslov: g. dr. Karel Šebesta, advokat, Praga II., Spalena ul. 9.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer prvič H. Ibsena drama »Stebri družbe« (za par). Vlogo G. Bohuslava je prevzel G. Povhe. — V četrtek pop. ob 3. Lebarjeva opereta »Knežna« (izven abonementa; za lože par) zadnjice v sezoni pri znižanih cenah. Glavne vloge pojo gđe. Hadrbolčeva, gđe. Thalerjeva, g. Iličič, G. Povhe in G. Bukšek; — zvečer ob 7. prvič v sezoni angleška burka »Kraljevska Visokost« (za nepar). — V soboto opera »Tannhäuser«.

Henrik Ibsen: Stebri družbe. Torpedi, položeni pod svet gnilih kompromisov, so Ibsenova drama. Torej revolucionarne, rušilne, nakakajne vse tradicije vladujočega

filistovstva, vaskoz etične, brezobzirno le resnico in pravico iščeče, iz meglenih niz in kviku in dalje stremene drame modernega, kritičnega idealista. Samotarja Ibsen in Tolstoj sta si bila zelo sorodna duhova, največja individualista med pesniki XX. veka, revolucionarja in v konsekvencah celo anarhista, oba nestrankarja, a republikanska socialista, realista, a hkratu mistika. Evropska moderna literatura se je rodila in razvila pod praporjem Ibsena, prav tako, kakor se je rodila evropska moderna glasba v znamenju Rikarda Wagnerja.

Med socialnimi revolucionarnimi dramami Ibsenovi sta »Sovražnik ljudstva« in »Stebri družbe« najpopularnejši, ker najjasnejši, tudi masam razumljivi ter gledališko najefektniji. Rdeča nit v vseh Ibsenovih dramah: bodi resničen! — se kaže v »Stebri družbe« razločno vsakemu inteligentu. Mogočni konzul Bernick je pobeljen grob in vzor farizejske popolnosti. Slaven, spoštovan veljak je, bogat, vpliven; a vso svojo moč in vpljavo si je pridobil z neznačajnostjo, brezsrčnostjo, zavratnostjo. Ideal moralnosti je navidez, v istini je nenraven do mozege; vzor soproga je na zunaj, a v resnici se je oženil iz grde spekulacije. Nesebičen rodoljub se zdi, a pri tem izkorišča vso svojo okolico. Nobeno sredstvo mu ni preveč podlo, da doseže zase dobiček. A slični so njegovi prijatelji. Gnili stebri družbe! Koristolovstvo, združeno z zvijačnostjo, krutostjo, lažjo.

Toda tudi Bernicka zapeče vest, nesrečni in srečni dogodki ga primejo za sree, ki je v svojem jedru vendarle dobro, in Bernick se radovoljno in veselo otrese vse laži ter odkrije sam vso resnico. Kakor Nikita v Tolstega dramah »Moč teme«, se tudi Bernick kesaje reši iz mučne laži v svetlo, osrečujočo istino.

Kakor v vseh Ibsenovih dramah, je tudi v tej dejanje zelo dramatično; vse osebe so psihološko izčezirane, ter je vodina misel podana v efektnih prizorih, polnih satire in ironije. Lahka razumljivost in napeta zanimivost te drame ji zajamčujeta povsod največji uspeh.

Poleg »Strahove«, »Nore« in »Sovražnika ljudstva« so »Stebri družbe« četrta Ibsenova drama na slovenskem odru. V njej imajo glavne vloge gg. Nučič, Bohuslav, Skrbinešek, Verovšek, Simacek, ga. Danilova, gđe. Wintrova, gđe. Setfilova in ga. Iličičeva.

Glasbena Matica. »Pevski zbor Glasbene Matice« priredi s sodelovanjem popolnega orkestra »Slovenske Filharmonije« jutri zvečer, v sredo, dne 7. decembra v veliki dvorani »Narodnega doma« koncertni zabavni večer za svoje člane, njih rodbine, podporne člane »Glasbene Matice« in sploh prijatelje »Matičinega« zbora. Vstop je prost.

Koncert Stella Krüger. Slovenska Filharmonija je pričetkom te koncertne dobe poudarjala, da namerala zaradi zanimivosti in raznoličnosti svojih koncertov vabiti tudi zunanje odličnejše soliste. Za koncert v nedeljo, dne 11. t. m., ki se vrši v čast udeležencev Vrazove akademije, v Unionovi dvorani se je Filharmoniji posrečilo pridobiti znamenito virtuosnjo na goslih gđe. Stello Krüger z Dunaja. Gđe. Krügerjeva je bivša gojenka konservatorija v Pragi in učenka slovitega profesorja Sevéčka. Zaključeno izobrazbo ji je podal slavni belgijski virtuos na goslih prof. E. Jsaie. Le ta ji je za njeno potovanje za umetnostjo dal sprječevalo, ki med drugim slove: »Priporočam toplo vsem koncertnim društvom talent gđe. Stelle Krügerjeve. Mlada umetnica je nekaj let študirala pod mojim vodstvom in v teku najinih študij sem videl, da se naravni darovi njene osebnosti razvijajo čim najuspešnejše. Gđe. Krügerjeva ima sigurno tehniko, čisto tonovo svojstvo in prav globoko pomenito čustvovanje. Čaka jo lepa karijera. To sprječevalo ji dajem iz svoje sree.« V nedeljo, ko gđe. Krügerjeva nastopi skupne z našim orkestrom, smemo torej pričakovati najlepšega užitka.

Slovenski jug.

— Hrvaški sabor ne bo sklican! Javili smo že, da je poslal ban dr. Tomasić kabinetni pisarni na Dunaj prošnjo za sklicanje hrvaškega sabora. Ta prošnja pa sploh ni prišla v roke kabinetne pisarne, ker jo je pridržala v Pešti ogrska vlada. Dasi določa zakon izrečno, da mora minister za Hrvaško nemudoma vse predloge hrvaškega bana predložiti vladarju, kljub temu je to pot min. predsednik grof Khuen-Hedervary, kot minister za Hrvaško banovo prošnjo za sklicanje sabora pridržal. Očividno je, da je s tem kršil zakon ter tudi posegel v delokrog bana samega. Docela jasno je, da po zakonskih določbah ogrska vlada nima pravice, vplivati na to, kdaj se naj hrvaški sabor skliče, marveč da ima samo dolžnost, da izroči banove predloge kabinetni pi-

sarni na Dunaju v nadarjno postojanje. Toda ograda vlada se ne ravna po teh določbah ter je dala sedaj razglasiti, da sploh ne dopusti, da bi bil sedaj sklican hrvaški sabor in alcer ba- je zaradi tega, ker neče dovoliti, da bi hrvaški politiki v teh okolištinah strmoglavili bana dr. Tomašića. Vpriču tega položaja pričakuje vsa hrvaška javnost z veliko napetostjo, kakšno stališče bo nasproti tem nepostavstvom zavel ban dr. Tomašić. Splošno se računa s tem, da bo ban podal svojo demisijo.

— Sprememba tiskovnega zakona v Srbiji. Poročali smo že, da je srbska vlada predložila narodni skupščini načrt novega tiskovnega zakona, v katerem je več zelo ostrih in reakcijskih določb. O tem zakonskem načrtu sedaj razpravlja poseben, v to izvoljen osek. Radi te zakonske predloge je prišlo do ostrega konflikta med stari in mladi radikali. Mladi radikali smatrajo dotični zakonski načrt za preveč reakcijski, zato zahtevajo, naj ga vlada umakne. V slučaju, da bi vlada tega ne storila, groze, da bodo izvajali konsekvence ter izstopili iz valde. Če se konflikt med stari in mladimi radikali ne poravnava, lahko v kratkem izbruhne ministrska kriza.

— Hrvaško časnikarsko društvo. Ustanovni občni zbor »Hrvaškega časnikarskega društva« v Zagrebu se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih »Hrvaške Matice«. Na dnevnem redu so te-le točke: Poročilo začasnega odbora, verifikacija članov, absolutorij za začasni odbor in volitev upravnega odbora, nadzorstva in razsodišča.

— Shod proti draginji v Zagrebu se je vršil preteklo nedeljo. Shodu je predsedoval bančni uradnik Ivančević. Na shodu se je izvolil poseben osek, ki ima ostati v permanenti, dokler draginja ne poneha.

— Verska toleranca med Hrvati in Srbi. V Sašu na Hrvaškem živi 600 pravoslavni in 400 katoliki. Pravoslavni so sklenili, da si sežidajo cerkev. Z zgradbo so takoj počeli. Je-li so vozili kamenje, opeko in sploh ves stavbni material. In pri vseh teh delih so jim bratski pomagali katoliki Hrvati. Pravoslavni Srbi so bili seveda prijetno presenečeni radi te bratske naklonjenosti ter so slovesno izjavili, da bodo katolikom pomagali z delom in denarjem, ako se tudi oni odločijo, da si v Sašu zgrade svojo cerkev.

— Ustanovitev srbske kmečke stranke na Hrvaškem. Na Hrvaškem so ustanovili srbsko kmečko stranko. Stranka je jela v Belovaru izdajati svoje glasilo »Seljak«, ki ga urejuje Milan Obradović. V svojem programu pravi list med drugim: »Smatramo za sveto dolžnost izjaviti, da bomo vselej živeli s Hrvati v trajnem miru, v ljubezni in slogi, smatrajoč jih za starejše rodne brate mile nam in skupne matere domovine — Hrvatske.«

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Mlad ropar. Na zatožni klopi sedi 20letni Janez Hribar, kočarja sin iz Dobrave, tožen hudodelstva izvršene- ga ropa. Obdolženec je s svojim očetom Antonom delal pri Ivanu Gerčarju, posestniku in lastniku mlina za barve v Ihanu, kateremu je lansko leto pogorela hiša in katero je letos popravil in prezidal. Dne 4. oktobra je ravno dodelal škarko, zato je plačal v gostilni Marije Ložar svojim delavcem »likof« in jim izplačal njih zaslužek. Tu so bili navzoči: Anton Hribar, Martin Velep, istega sin Jakob in obdolženec Janez Hribar; to je bilo okoli 6. zvečer. Prvi trije so kmalu odšli, ostal je v gostilni le še Grčar in obdolženec. Okoli 7. zvečer je šel Grčar pogledat na svoj mlin, ter je obljubil Hribarju, ki ga je čakal, da se kmalu vrne. In res je prišel Grčar kmalu nazaj, kjer sta z obdolžencem izpila ostalo pijačo. Hribar je vedno silil Grčarja, naj pije, med tem ko je on zelo zmerno pil. Vrnila sta se nato vsak po svoji poti domov. Grčar je stanoval pri svojih starših, katerih hiša stoji pri okrajnih cestih. Ko je bil v oddaljeni kakih 150 korakov od svoje- ga stanovanja, skoči izza brezovega grma, ki stoji ob cesti, nek moški, ka- terega v temi ni mogel spoznati, ter ga zgrabi z obema rokama za vrat, ga podere na tla in ga tako davi, da je izgubil skoraj zavest ter mu je šla kri iz nosa in grla. Grčar je še napadalec posil, naj ga saj pusti pri življenju, na kar napadalec odskoči in izgine v temi. Ves omočen je prišel Grčar domov ter legel spat. Drugo jutro je postalo Ivanu Grčarju jasno, da je bil prejšnji večer žrtev roparskega napada. Preiskal je svojo suknjo in pograbil svojo knjižico za beležke, v kateri je imel dva bankovca po 100 K, in sicer je bil eden od teh bolj nov, drugi pa bolj stare izda- je. Glede storilca je imel takoj na su- mu Janeza Hribarja; ker pa ni imel nobenih dokazov za to, je molčal. — Kmalu potem je pa izvedel, da je ob-

dolženec v Jančičevi gostilni v Dom- lah menjal bankovce za 100 K, se- daj ga je šlo ovaditi očetu. Pre- iskava je pa kmalu dognala, da je res Hribar ropal Grčarja, kajti kakor pravi Jakob in Martin Velep, delav- ca, izpoveda, je obdolženec v Ložar- jevi gostilni, koder sta se tudi onadva nahajala, dobro videl denar, ki ga je imel v beležni knjižici na mizi. Jože Martinčič in Franc Šeme pa, kakor pravi potrdjuje, da sta bila navzoča, ko mu je Janežič stokratni bankovec izmenjal. Dne 22. oktobra je pa pre- iskovalni sodnik na obdolženčevem domu izvršil hišno preiskavo. Našla se je v uljaku, kjer je imel Hribar svoje ležišče, v zaprtem kovčegu Gr- čarju oropana biležna knjižica, v ka- teri se je tudi nahajal starejši sto- kronski bankovec in drugi za 20 K. Ker je obdolženec trdil, da je ta knji- žica njegova last, sta izvedena Grčar- jevo pisavo primerjala z ono v knji- žici in našla, da je ta pisava ene in iste roke, torej Grčarjeva. — Ivan Hribar pravi, da je ta denar njegov prihranek, da ga ima od očeta Anto- na, ki mu ga je dal za razna izvršena dela. A tudi to ni resnično, kajti vsakdo, kdor njegovega očeta pozna, ve, da oče ne razpolaga nikoli z večjo vsoto denarja, da tiči mož v dolgeh. Obdolženec se zagovarja, da je svoj prihranek zamenjal dne 2. oktobra t. l., ko se je z brzovlakom peljal iz Ljubljane v Trnovo. Pa tudi ta zagor- vo se je izkazal kot ničev, ker po iz- reku dotičnega spovednika se sploh kaj takega med vožnjo z brzovlakom ne da izvršiti.

Razprava se nadaljuje.

Soršekova obsodba. Dognalo se je tudi po pričah, da je bil Gorjanc že preje enkrat po glavi udarjen in da od takrat slabo vidi. Porotniki so vseh 8 vprašani zanikali, na kar ga je sodišče oprostilo.

Tržaški iredentovci pred graškim so- diščem.

Včeraj se je začela pred gra- škim porotnim sodiščem obravnava proti tržaškim iredentovcem. Tri- najst jih je in so večinoma še mlado- letni in sicer: 27letni advokatski koncipijent dr. pl. Hoerberth iz Za- dra, 19letni dijak Ferdinand Nouljan iz Trsta, 18letni priv. uradnik Fran- cesco Mosettig iz Trsta, 21letni teh- nični uradnik Renato Gioppo iz Tr- sta, 16letni priv. uradnik Menotti Cesca iz Vittorio v provinci Treviso, 17letni priv. uradnik Giuglio Levi iz Trsta, 18letni dijak Giorgio Conighi iz Reke, 19letni priv. uradnik Giu- seppe Kirschdorfer iz Veličega Lo- šinja, 23letni klepar Angelo Favot iz San Quirino, 31letni trgovec Renzo Prister, 20letni priv. uradnik Giu- seppe Barison, 19letni priv. uradnik Cesare Deperis iz Kormina in 26letni odvetniški kandidat dr. Remigio Ta- maro. Deperis je obtožen tudi zaradi žaljenja veličanstva. Predseduje dvor- ni svetnik dr. pl. Karnitschnigg, drž. pravdnik zastopa dr. König, za- govorniki dr. Neumayer, dr. Posener in dr. Uranitsch. — Obtožba. Obto- ženci so pospeševali nabiranje pro- stovoljcev za četo, ki naj bi udrla v takozvane italijanske pokrajine na- še države. Ta četa naj bi se bila pri- klopila tudi enakim četam iz kralje- stva. Deperis pa je nalepil 13. maja t. l. v Gorici na neko dopisnico pe- tvinarsko znamko z glavno navzdol in pripisal nekaj žaljivk. Vsi so obto- ženi po § 58 c. k. z. Deperis pa še po § 63 k. z. 17. maja t. l. so prišli na pošti v Gorici zaradi omenjene do- pisnice 15letno Anito Brandolisio in našli pri hišni preiskavi pri njej pisma nekega Rajnerja Feja iz Be- netk, naslovljena na Deperisa. Iz te- ga gradiva je bilo razvidno, da je bil Deperis v stiku s prostovoljsko ita- lijansko četo 12.000 mož, ki se vadi- vsako leto na Lidu v Benetkah, na- dalje pa še v drugih italijanskih krajih. Fej spodbuja Deperisa in nje- gove tovariše naj se enako organizi- rajo in jim obljubi svojo pomoč. Preiskava pri Deperisu pa je imela ta uspeh, da je prišla policija na sled snujoči se organizaciji. Vse gibanje pa so zakrivala športna podjetja. Društvo »la giovine Triestene«, po raz- pustu na novo ustanovljeno pod ime- nom »associazione giovanile Triesti- na« naj bi bilo temelj vsej organizaci- ji. Našli so tam od obtoženih pod- pisan oklic in nekako prisego, da ho- čejo vestno ohraniti zvestobo svojim gori navedenim iredentističnim ide- alam. Našli so potem pri Barisonu tudi en izvod tajnega lista »Marci- ando« z dne 15. avgusta 1909, ki je ravnotako služil iredentističnim na- menom in hoče pospeševati snovanje prostovoljske čete. Obtoženci taje, sa- mo Deperis priznava, da je pisal ono dopisnico. Fejovih pisem ni kazal ni- komur in ni soglašal z njegovimi iz- vajanji. Kar se tiče one prislege, so jo obtoženci podpisali, a razumevali jo po svojih ideali edino športno združenje in gojenje športa. Dr. To- maro taji vse. V stanovanju dr. pl. Hoerbertha so našli pismo nekega Romea Battistiga, ki je bil l. 1904 obtožen veleizdaje, pa je pobegnil. V

tem pismu svetoje Battistig leta 1909 naj akurta vpisati nesumljivo osebo v avstrijski »Flottenverein«, da bi bilo na ta način mogoče priti do vseh publikacij tega društva, za katero se gotovo osebe zelo zanima- jo. Odgovori mu naj pod naslovom »Contesse Anni Ronchi«. Dr. Hoe- bert pravi, da ni imel nobenega sti- ka z Battistigom in da pisma niti do- bro razumel ni. Zastopnik državnega pravdnika predlaga naj se izključi javnost. Temu ugovarja dr. Ura- nitsch, češ, da ni nevarnosti za javni mir. Kje naj bi se uprizarjale de- monstracije? Morda v Gradcu, v Trstu ali v Italiji? Posebne važnosti pa je v tem procesu kontrola javno- sti. Sodni dvor je sklenil, da se iz- ključi javnost. Zagovorniki so vlo- žili protest proti zaslišanju vojaških izvedencev, ker je razvidno iz odgo- vora kornega poveljništva, ki je že nekakšna sodba, da vojaške oblasti ne sodijo objektivno. Dr. König ugovar- ja, da imajo vojaški izvedenci edino namen razložiti stremiljenja ireden- tizma z tega stališča. Izvid kornega poveljništva se je izgubil zato pa je priložen aktom drug izvid, ki se s prvim krije. Dr. Uranitsch ugovarja, da vojaštvo sploh ne more govoriti o iredentizmu ker se v poli- tiko ne sme vmešavati. Sodni dvor ne ugodí zahtevi zagovornikov. De- peris pravi, da je imelo športno dru- štvo »associazione giovanile« dva oddelka, in sicer oddelek pešcev in oddelek kolesarjev, da pa ni zasledo- valo političnih smotrov. Znano mu je bilo, da je bil nekdanji predsednik Depaul zaradi političnega zločina kaznovan, a on sam je pravil vedno, da je bil nedolžen. O Feju pravi, da se je sestal z njim v kavarni Munic- ipio v Trstu, da pa takrat še ni bil iredentist, kar je postal šele v Benet- kah. O Fejevi kazni konstatira pre- sednik, da jo je dobil, ker je nosil pri pogrebu Oberdankove matere za kr- sto venec z izvijajočim napisom. De- peris je vedel o tem venecu, ki ga je dalo društvo associazione, zanika pa, da bi bil napis izjavil. Predsednik zavrne Deperisa, da si mati zaradi veleizdaje usmrčenega Oberdanka gotovo ni iztekla zaslug za društvo, vsled česar je društvo hotelo z ven- cem slaviti le njenega sina. Deperis ne ve ničesar o kakem komiteju za nabiranje prostovoljcev. Popoldan so se prečitala nekatera Fejeva pisma, v katerih se Fej pritožuje, da se razmere vedno slabšajo, omenja pa tudi, da poteče l. 1912. trozveza in da je v rokah prebivalcev obmorskih krajev, da se že sedaj organizirajo. Deperis ugovarja, da so to ideje člo- veka, ki je zrel za norišnico. Hranil je pisma samo zato, ker hrani vso svojo korespondenco. Predsednik prečita potem še nek Fejev načrt za vaje, ki vzbujajo občo veselost. Našli so pri Deperisu tudi 10 pozivov dru- štva »lega patriótica« in izrezek iz nekega časopisa z izvijajočo pesmijo pesnika Fusignatta ter brošuro, ki poveličuje Oberdankovo smrt, nada- lje letake proti militarizmu. Deperis se zagovarja, da ima take tiskovine na stotine ljudi v Trstu pesem pa je last njegovega očeta. V nekem pis- mu svari oče svojega sina pred »go- tovinami« prijatelji in mu priporoča, naj se nauči rajše prej pisati in bra- ti predno pristopi društvu »associa- zione«. To sem tudi storil« pravi ob- toženec. Na vrsto pride razžaljenje veličanstva. Zaradi žaljivih besed na dopisnici pravi, da je bila vse le šala, da je mislil le znamko, ne pa cesarja. Predsednik ugovarja, da mrtvi znam- ki pač ne more stopiti kri v glavo, še sedem drugih pisem je odposlal De- peris z narobe priljubljenimi znamka- mi. Deperis se zagovarja s kratko- vidnostjo. Zagovornik se sklicuje na nek ključ za priljubljen znamk. Ka- kor je prišel Deperis z namk, bi to pomenilo »zasledili so nas« ali »pre- nehali moremo«. Zagovornik vpraša Deperisa ali je pogosto zahajal v dru- štvo »associazione«. Deperis zanika in pravi, da niti vseh članov poznal ni. Obravnava se je nato prekinila ob 7. zvečer.

Ljubavna drama. Pred oseskim sodiščem se je vršila zanimiva kaze- ska obravnava zaradi izvršenega umora. Na zatožni klopi sta sedela 23letni hlapec Janez Pipoš in 45let- na kmetica Milka Jęftić. Pipoš je bil obtožen, da je 8. oktobra veled na- govarjauja svoje ljubice, Milke Jęf- tič, umoril kmeta Janeza Caklo- viča, s katerim je Jęftić živela v divjem zakonu. Jęftić je imela s Ca- klovičem šest otrok. Z močnim kolom oborožen je napadel Pipoš Janeza Cakloviča. Napadenec je hotel zbe- žati v svoje stanovanje, toda njegova priloznica mu je zaklenila vrata. Vled tega je Pipoš dohitel Cakloviča še pred vrati ter ga z nožem zaklal. Pipoš je bil obsojen na 12let težke je, Jęftić je bila pa oproščena.

Kupujte jutranjo izdajo „Slovenskega Naroda“.

Razne stvari.

* Roča in traja. Slepi pesnik Milton je bil trikrat oženjen. Njegov tretji zakon pa je bil vse prej kakor srečen. Lord Bussingham se je izrazil nekega dne proti slepemu pesniku, da se mu zdi njegova soproga kakor roča. »Ne morem je spoznati po nje- ni barvi,« je odgovoril slepi pesnik, »na njenih trnih pa čutim, da imate prav.«

* Največje ljudsko štetje se je vršilo leta 1901 v Indiji. Našteli so dne 1. marca 294 milijonov in 361 ti- soč prebivalcev, ki so se posluževali 147 različnih običajnih jezikov, pri- znaivali se k najrazličnejšim veroizpo- vedanjem in pripadali raznim ka- stam, ki v Indiji še vedno obstojajo. Za to ljudsko štetje je bilo potrebno eden in pol milijona uradnikov.

* Nemški cesar — doktor praške- ga nemškega vseučilišča. Medicinska fakulteta praškega nemškega vseučili- šča je dne 24. novembra imenovala nemškega cesarja Viljema za častne- ga doktorja medicine. So res smešni ti nemški vseučiliški profesor! — Po nekem poročilu »Pester Lloyd« je sklenil akademski senat na Franc Jožefovi univerzi v Kološvaru ime- novati nemškega cesarja častnega doktorja. Povod temu sklepu je bilo, da se je nemški cesar pri jubileju berlinske univerze širokoustno po- hvalil, da je nabral 9 milijonov mark za znanstvene namene. Kakšno upa- nje je neki prevedlo učenjake v Ko- lošvaru do tega sklepa? Skoro bi sta- vil, da so klerikalnega kalibra, ker leže na trebuhu pred polno mošnjo! Seveda se izroči cesarju lepo izdelana diploma, samo o načinu, kako bo- do izvršili izročitev, še niso edini.

* Koliko stanejo letalni stroji? Nenavadni povzdigi zrakoplovstva in izpopolnjena tehnika pri gradnji letalnih strojev bi bila morala imeti za posledico, da so padle cene posa- meznim letalnim strojem, posebno še, ker se je v zadnjem letu povpra- ševanje po letalih znatno povzelo. Vendar pa se to ni zgodilo, kakor je razvidno iz naslednjih števil. Cene strojev so: »Antoinette« z motorjem 50 P. S. za 32.000 K, »Bleriot«, mo- tor 50 P. S. za 22.000 K, Henri ali Maurice »Farman«, motor 50 P. S. 22.400 K, »Sommer« 20.800 K, »Voisin« 22.000 K, »Wright« 20.000 K, »Gregoire« 24.000 K, »Hanriot« 25.000 K, »Nieuport« 18.000 do 24.000 K, »Goupy« 18.000 do 28.000 K, »Tellier« 25.000 kron, »Koechlin« 17.000 do 25.000 K, neka- teri manj vredni letalni stroji stane- jo 15.000 K. Dokler bodo letalni stroji tako dragi, in Ljubljani najbr- že ne bomo imeli nadloge letalcev.

* Svinjarji. V Geri se je pričela obravnava zoper vodjo rešilne hiše v Karolinenfeldu, ki je last knezov Reuss. Vodja je obtožen raznih težkih navedenih pregreškov, ki jih je storil na zaupanih mu učencih. Če tudi oženjen in oče enega otroka, vendar se mu je zahotelo po neki trinajstletni in neki osemletni deklici in je obe zlorabil, druge deklice in dečke pa je na skrajno surov način mučil. Izve- delo se je o početju tega varuha mladi- ne šele, ko je neko dekle pobegnilo. Toženec pa je bil še tako skrajno pre- drzen, da je tožil starše te deklice, češ, da so odpeljali skrivaj in brez vedno- sti ravnateljstva iz zavoda svojo hčer- ko. Pri tozadevni obravnavi pa so prišla na dan vsa njegova svinjarska početja. Ob enem s to vestjo prihaja iz rajha še druga, podobna novica, ki z bengalično lučjo osvetljuje moral- no propadlost, ki je zavladala v naj- širših krogih. Pred sodiščem v De- vinu je stalo v soboto 16 mladih ljudi, ki so bili vsi obtoženi hudodelstva na- šega § 29. Ustanovili so si bili ti per- verzni ljudje, ki so bili člani najbolj- še družbe, celo svoj klub. Dva je ob- sodilo sodišče na šestmesečno, enega pa na trimesečno ječo. Drugi so bili oproščeni, ker jim niso mogli doka- zati soudeležbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

S. — Dunaj, 6. decembra. Po ob- širnem odgovoru finančnega mini- stra Bilinskega na Breiterjeve trdit- ve glede nerednosti pri dunajskem Bankvereinu, je zbornica nadaljevala razpravo o proračunskem provi- zoriju. Prvi je govoril zionist Strau- cher, ki je zahteval državno pomoč za bukovinske kmete, ki so še danes pravi sužnji veleposestnikov. Itali- janske zahteve je tolmačil Conci. Velik govor je imel Spinčić, ki je pojasnil gospodarske in kulturne razmere v Istri in razpravljal o za- htevah Hrvatov in Slovencev glede srednjega in visokega šolstva. Zlasti se je zavzemal za priznanje recipro- citete za zagrebškemu vseučilišču pre- stanih skujen. Vlada se brani dovo- litu reciprociteto, ona se izgovarja na neke poizvedbe, ki jih pa ni pred- ložila parlamentu. Govornik je zahte-

val, da se ti izkazi predlože. Zdej go- vori grof Sternberg.

S. — Dunaj, 6. decembra. Danes in jutri bo pri debati o začasnem proračunu govorilo še 13 govorni- kov, ker hoče vlada, naj se jutri kon- ča prvo branje.

Jugoslovani in vlada.

S. — Dunaj, 6. decembra. Danes ob pol 12. dopoldne so bili zastopniki vseučiliškega odseka poslanci Ploj, Povše in dr. Šusteršič pri minist- skem predsedniku Bienertu. Pogaja- nja so se nanašala na formalno po- stopanje glede italijanske pravne fa- kultete in drugih visokošolskih za- htev. Ministrski predsednik želi, naj se po mirno končani generalni debati o italijanski fakulteti izvoli podod- sek, kateremu se naj odkaže vladna predloga glede italijanske fakultete in druge vseučiliške zahteve, tudi rusinske in jugoslovanske. Poslanci so vzeli željo ministrskega predse- dnika na vednost, ne da bi se njej iz- rekli ter bode o teh željah sklepal vse- učiliški osek, ki ima danes ob 6. zve- čer sejo.

Spravna pogajanja.

S. — Dunaj, 6. decembra. Enot- ni češki klub bo imel danes ob 3. po- poldne sejo, na kateri se odloči, kako stališče zavzame glede nameranih pravnih pogajanj. V obče se sodi, da bo sprejet predlog, naj se klubovi za- stopniki udeležijo pogajanj pravnih pogajanj pa se morajo pri tem držati naslednjih načel: Spravne konferen- ce so neobvezne; dogovori, ki se skle- nejo, se ne smejo dotikati vprašanja o kompetenci državnega in deželne- ga zbora; vsi predlogi, mereči na razde- litev Češke, morajo ostati izključeni od pogajanj; vladne jezikovne načr- te je vzeti le tedaj v razpravo, če se obenem reši ves kompleks spornih vprašanj. — Češki radikali bodo predlagali, naj se klub sploh ne ude- leži pravnih pogajanj; seveda bodo preglaševani, a se bodo udali.

Hribar v parlamentu.

S. — Dunaj, 6. decembra. Danes je prišel poslanec Hribar prvič v se- danjem zasedanju v parlament. Čehi in z njim v prijateljski zvezi stojiče jugoslovanski poslanci so ga jako presrečno pozdravili.

Železniški svet.

S. — Dunaj, 6. decembra. V 3. oddelku železniškega sveta je posla- nec Hribar predlagal znižanje to- vornih tarifov za peresa za poštivo in neizdelane oši in dosegel zagoto- vilo, da se ti tarifi znižajo. V 2. od- delku je Hribar danes interpeliral zaradi prezidave ljubljanskega ko- lodvora. Zastopnik južne železnice je izjavil, da ima železnica zdaj zopet za to prezidavo potrebna sredstva na rapolanje in da se bo z delom kma- lu začelo.

Sistirana predavanja.

S. — Inomost, 6. decembra. Pre- davanja na vseučilišču so za nedolo- čen čas sistirana. Akademski senat je to sklenil, ker je dijaštvo zagrozi- lo s stavko zaradi tega, ker vlada ne popravi vseučiliškega poslopja, ki je v najslabšem stanju. Predavanja ne bo, dokler se vlada definitivno ne iz- reče glede poprave poslopja.

Hrvati in ogrski državni zbor.

M. — Budimpešta, 6. decembra. Hrvaški poslanci se ne udeležijo več debate o proračunskem provizoriju. Odpotni so skoro vsi. Za večer je bila napovedana klubova seja, a prišlo je samo osem poslancev. Klubov prezi- dij je poslance pozval, naj pridejo v Pešto ali pa naj mandate odlože.

Volitve na Angleškem.

M. — London, 6. decembra. Do- sedaj je izvoljenih 87 liberalcev, 115 unijonistov, 14 poslancev delavske stranke in 16 Ircev.

Naš dunajski urednik dr. Albert Kramer

stanuje VII/2, Lerchenfelderstrasse Nr. 15, I, II/18, ter med 6. do 7. po- poldne v vseh lista se zadevajočih zadevah na razpolago. Med 1. do pol 3. popoldne in 8. do pol 12. zvečer telefon št. 20.530 local in interurban.

Častite naročnike »Slovenskega Naroda«, katerim poteče v kratkem bodisi mesečna ali četrtletna naročni- na, prosimo vljudno, da nadaljno na- ročitve kar najprej ponovijo, da jim pošiljanje lista ne prestane. — Do- klej je plačano, je razvidno na na- slednem ovitku.

Gospodarstvo.

— Uradne poizvedbe o rentabi- lnosti kmečkih posestev. Profesor na poljedelki visoki šoli, prej sekcijski šef v poljedelskem ministertvu, dr. Hoffmeister, generalni zastop- nik avstrijskega gospodarskega dru- štva, je dobil pred časom od poljedel-

skega ministristva naročilo, naj poizvedu o rentabilnosti kmečkih posestev. Te poizvedbe so že precej časa izdelane, vendar pa niso bile dostopne širšim krogom. Zdaj pa poročajo, da hoče vlada te date objaviti.

Izvoz kitajskega mesa. Celo Kitajci so začeli sedaj že izvažati meso, kar je tem bolj čudno, ker preobljubeno cesarstvo samo trpi pomanjkanje. Te dni je priplul v Liverpool parnik z zmizlim kitajskim svinjskim mesom. Isti parnik je pripeljal pa tudi veliko množino divjadi, rac in gosi iz Vladivostoka. Da se je začelo izvažati iz Kitajskega svinjsko meso, na tem se je zahvaliti v prvi vrsti neki družbi, ki je postavila v Hankavu veliko hladilnico. Ze lani je pripeljal kakih šest ladij zmizro svinjsko meso iz Kitajskega, sedaj pa se bo baje izvoz stabiliziral in povečal, tako da bo stopilo tudi kitajsko meso na svetovnem trgu v konkurenco z mesom iz drugih dežel.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavsek.

Poslano.

Mnenje gospoda dr. Gyula Neumanna

Gospod J. Serravallo, Trst.

Ker sem rabil z najboljšim uspehom Vaše Serravallovo kina-vino z železom za malokrvne, nevrastenike in druge bolnike, ga lahko priporočam kar najtopleje.

Erszetháza, 8. aprila 1909.

Dr. Neumann Gyula.

Varstvo konj pozimi. Da konji ostanejo zdravi in zmogljivi za delo, je treba prav ravnanje z njimi. Zlasti na podkovanje nekateri gospodarji se premalo pazijo. Zlasti pozimi je treba, da se preprečijo hujše posledice, in da konj ne nastopa krone, zanesljivih stol, ki zagotavljajo konju trdno hojo. Edine stole, ki presegajo vse drugo tovrstno blago, so takozvane originalne H - stole iz tvornice tvrdke Leonhardt & Ko. V varstvo proti ponaredbam, nosi vsak komad varstveno znamko, razvidno iz časopisnih oglasov, zato pri nakupu zahtevajte izrecno Leonhardtove originalne H - stole in pazite na varstveno znamko.

Najlepši prazniki se nam pokvarijo

ako je kdo od nas bolan ali samo prehlajen in vendar je ravno december zdravju posebno nevaren. Posebno sedaj moramo biti zlasti previdni in najboljše storimo to tako, ako imamo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje kot idealno domače sredstvo vedno pri rokah in v porabi. Fayeve pristne sodenice, ki se po K 125 dobivajo v zadnjih trgovinah, ne odreko nikoli in so zlasti za otroke pravi blagoslov.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzerl, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Meugasse 17.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. decembra: Jakob Potočar, hiralce, 62 let.

V deželni bolnici:

Dne 1. decembra: Andrej Prime, rejence, 2 dni.

Dne 2. decembra: Marija Maurin, neiteljeva žena, 62 let.

Dne 3. decembra: Ivan Schober, nadučitelj 46 let.

Meteorološko poročilo.

Vlarna nad morjem 3062. Srednji vršni tlak 739.9 mm

december	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
5.	2. pop.	735.5	8.2	sr. szah.	sk. oblac.
6.	9. zv.	735.6	7.4	"	dež
7.	7. zj.	735.0	7.9	sl. vzhod.	meglono

Srednja včerajšnja temperatura 7.1, norm. -0.3. Padavina v 24 urah 4.1 mm

Namesto vsakega drugega obvestila.

Inženir **Fran Vik** javlja v svojem in v imenu svojih otrok **Fride** in **Božene** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežeto vest, da je njegova draga soproga, najboljša mati, gospa

Terezija Vik

dne 5. decembra ob 6. uri zvečer po daljšem bolehanju mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb se vrši dne 7. decembra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2 na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

Preblogo pokojnico priporočamo v molitev in prijazni spomin.

V Ljubljani, 6. decembra 1910.

Prvi slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Spreten zastopnik

za prodajanje najboljših vrst

se imda. — Ponudbe z navedbo zahtevane provizije (v procentih) naj se naslavlja na **Kahm, podnapisno izdelovanje kave, Budejovica, Črna.** 4000

Starodavna restavracija

hotel „Pošta“ na **Jesenicah**, v bližini farne cerkve ter 5 minut od kolodvora oddaljena

se da v najem.

Pojasnila daje lastnik Al. Schrey, Jesenice, Gorenjsko. 4003

Knjigotrškega

pomočnika

in spretno

prodajalko

sprejme 3963

knjigarna **L. Schwentner.**

Suha bukova drva

na dom v Ljubljani:
dolga polena 1 seženj K 24.—
1 m³ 12.—
20 cm dolga, žagana in razsekana 1 seženj " 29.—
" " " " " 1 m³ " 14-50

Trske, premog, oglje, briki i. t. d.

najceneje pri trdku 3436

ŠT. O. TAUZHER, Dunajska cesta št. 47, — telefon št. 152.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7:04 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

7:25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:12 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj j. k., Linc, Prago, Draždane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolín.

11:40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.

1:32 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice, Kočevje.

3:30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

6:35 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolín, Düsseldorf, Vlissingen, Trbič.

7:40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10:40 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolodvor).

7:28 zjutraj: Osebn. vlak: v Kamnik.

2:05 popoldne: Mešanec v Kamnik.

7:35 zvečer: Mešanec v Kamnik.

11:— ponoči: Mešanec v Kamnik le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Priloh v Ljubljano (državne železnice).

7:14 zjutraj: Osebn. vlak iz Jesenic, v zvezi na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Linc, Monakovega, Solnograda, Badgasteina, Beljaka, Gorice, Trsta, Trbiča.

8:52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfovega, Grosuplja, St. Janža.

10:12 dopoldne: Osebn. vlak iz Trbiča, Jesenic, v zvezi na brzovlak iz Dunaja, z. k., Celovca, Vlissingena, Düsseldorfa, Kolina, Wiesbadna, Frankobroda, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Badgasteina, Beljaka.

11:20 dopoldne: Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Celovca, Beljaka, Trbiča.

2:59 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja, St. Janža.

4:17 popoldne: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca, Beljaka, Gorice, Trsta, Jesenic, Trbiča.

6:58 zvečer: Osebn. vlak iz Jesenic, v zvezi na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Badgasteina, Beljaka, Dunaja j. k.

8:15 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, Trbiča, Celovca, Trsta, Gorice, Jesenic, Trbiča.

9:07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja, St. Janža.

11:22 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca, Beljaka, Trsta, Gorice, Jesenic.

Priloh v Ljubljano (državne železnice).

6:46 zjutraj: Mešanec iz Kamnika.

10:59 dopoldne: Mešanec iz Kamnika.

6:10 zvečer: Mešanec iz Kamnika.

10:30 po noči: Mešanec iz Kamnika le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

Časi prihoda in odhoda so navedeni v srednje evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolžniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spiletu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupke in prodaja srečne in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANÇOXY**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

el. Zaga II, Y 1361, 5:9 I. V

Prvi slovenski izprašal

optik in strokovnjak **Dragotin Jurman**

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Najfinejše 3957

vino Vermouth

preda na debelo po nizki ceni

F. CASCIO

Ljubljana, Lingarjeva ulica št. 1, za škofijo.

POZOR TRGOVCI! REKLAMNE KOLEDARJE

s korbico in brez njega, z ogledalom itd. na željo tudi s tiskom firme zastoj — dalje 3870

BOŽIČNE in NOVOLETNE RAZGLEDNICE

na debelo in drobno, naj se obrne takoj (posebno zaradi koledarjev) na tiskarno in trgovino s papirjem **L. PEVALEK** LJUBLJANA, Židovska ulica 4.

Št. 37568

RAZGLAS.

Mesint magistrat ljubljanski oddaja

pnevmatično izpraznjevanje straniščnih jam

v mestni topničarski vojašnici za dobo treh let, to je od 1. januarja 1911 do 31. decembra 1913 **pojem očetne obravnave.**

Podjetniki izpraznjevanja jam, katerim preskrbi magistrat brezplačno potrebni voz in stroj za časa vožnje, naj vložijo svoje kolkovane ponudbe, v katerih mora biti izrecno povedano, da bode izpraznjeval podjetnik tudi goste snovi iz jam na lastne stroške

do dne 10. decembra t. l.

pri podpisnem mestnem magistratu, kjer se poizvedo tudi natančni pogoji te oddaje.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 26. novembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan, I. r.

Št. 37331

Razglas.

Zaradi oddaje

mestne vožnje za leto 1911 oz. tudi za l. 1912 in 1913

se bode vršila pri mestnem magistratu ljubljanskem javna pismena ponudbena obravnava dne 12. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega stavbnega urada. Ponudbe kolkovane in opremljene z vadijem 200 K, v katerih je navedeni posamezne cene za razne vožnje v številkah in besedah, izročiti je zapečatene do določenega časa gori navedenemu uradu, kjer so tudi dražbeni pogoji ob navednih urah vsakemu udeležencu na vpogled razgrnjeni.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenemu razpisu in dotičnim pogojem, na take, ki se bodo pogojno glasile in končno na take, ki bi se prekasno ali celo naknadno izročile, se ne bode oziralo.

Izrecno se določa, da si podpisani magistrat pridržuje pravico mestno vožnjo oddati tudi drugemu, nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 25. novembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Št. 38045.

Razpis službe.

Na c. kr. veliki realki v Ljubljani je stalno, popolniti izpraznjeno

službo šolskega sluge in laboranta.

S to službo je združena letna plača 900 K, pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 100 K in pa dejalnostna doklada letnih 180 K.

Zahtevajo se oni pogoji, ki so vobče veljavni za nameščenje služabnega osebja. Prednost se bo pa dajala onim prosilcem, ki dokažejo, da so izurjeni v postrežbi pri kemičnih, fizikalnih in prirodoslovnih zbirkah.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene prošnje vlagajo najkasneje

do 31. decembra 1910

pri podpisnem mestnem magistratu.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se pri oddaji službe ne bodo upoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Št. 3906